

SZABÓ HIRLAP

A BUDAPESTI FERFIRUHA-KÉSZÍTŐK IPARTESTÜLETE, A BUDAPESTI SZABÓIPAROSOK HITEL- ÉS TERMELŐ-SZÖVETKEZETE, AZ EGYESÜLT SZABÓIPAROSOK KÖRE, A BUDAPESTI EGYENRUHA-KÉSZÍTŐK KÖRE ÉS A RAKTÁRI-SZÁLLITÁSI-GYERMEKRUHA-KÉSZÍTŐ SZABÓIPAROSOK SZAKCSOPORTJAINAK KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS

FŐMUNKATÁRSOK

ULLMANN JÁKÓ.

VIKÁR BÉLA □ MANGOLD BÉLA KOLOZS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, VII., HÁRSFA-UTCA 24. TELEFON 90—27

Szabóiparosok !!

Faszénet

Weisz és Vidor
cégnél rendeljétek!

TELEFON

József 11-31

NYOMTATVÁNY.

T.

Weisz és Vidor cégnek

TELEFON 11—31.

BUDAPEST

Józsefvárosi teherpályaudvar 9 kapu

A faszén

akár levelezőla-
pon akár telefon
utján rendelhető

Szabó faszénet K —.

Dara (spitz) faszénet —.

100 kilogrammonként.

Azonnali kiszolgálás !!

Szabóiparos hívja föl

„JÓZSEF” 11—31

telefonszámot mikor szabó-faszénre van szüksége, vagy írjon

Weisz és Vidor cégnek, Budapest.

SZABADOS VILMOS

IV. DEÁK FERENCZ-UTCA 21. SZÁM

AZ UDVARBAN.

TELEFON: 143—04

Selyembélesek
fekete és kék szövetek
varrókellékek
elismert legolcsóbb
árban.

MECHANIKAI SZÖVŐDE TAUSSIG SAMUEL ÉS FIAI, Győr.

Raktár és üzletvezetőség: BUDAPEST, V., BÁLVÁNY-UTCA 22. ☐ TELEFON 30—32.

Szalonvász, cordinelli, beléskanavász, tűzoltógrádii és zásvolyok, valamint a lenárukból készült összes szabókellékek gyártása. Nyári-nadrágok és vászon-öltöny-szövetek különböző minőségekben. Fehérneművásznak kórházak és közintézetek részére stb.

Levágandó!

SZABÓ HIRLAP

Megrendelés.

Sziveskedjék szállítani részemre:

_____ kg. szabó faszenet — — — K — —

_____ „ dara (spitz) faszenet — „ — —

100 kilogrammonként

Név: _____

Lakás: _____

☛ Kérjük a címet pontosan kiírni. ☚

Levágandó!

BAUER és WEISZ

első bpesti katonai zsinór és paszományáru gyár
BUDAPEST, VIII. GYULAI PAL-UTCA 13.

Ajánlják következő saját gyártmányukat:

Egyenruha-zsinórok, egyenruha-paszomántok, egyenruha-himzések, egyenruha-gombok, rendjel-szalagok tiszték és legénység számára.

Magyar diszruhára, temetkezési vállalatok számára, libériára, rendőröknek stb. való zsinór- és paszománt-árak.

Különleges versenyképesség magyar diszruha- és polgári ruha-zsinórzatokban. Különlegességek: kardbójtok, kardkötők és tábori övekben.

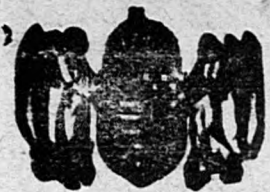
TELEFON Női divatzsinórzat. Butor-paszománt. TELEFON József 4-89. Katonai bőrárak. — Hajtóka-poztók. József 4-89

Villamos üzem. Legmodernebb berendezés. Legolcsóbb szerzési forrás. Alapított 1872. évben

BRÜDER WIENER

Különlegességek
szövet-, ködió-
és bivalyszarv-
gombokban

WIEN, SALZGRIES No. 21
PASSAUERPL. 6.

Raktári telefon 16-71.

SCHWARCZ LAJOS

BUDAPEST, DEÁK FERENC-U. 15.

✿ Minden fajta ✿
angol-, francia- és
hazai gyártmányu
posztó-, gyapju-
szövetek-, bélés-
árúk és szabókellé-
kek gyári raktára

A szabóiparosok
legolcsóbb bevá-
sárlási forrása!

Raktári telefon 16-71.

Eredeti Singer és Wheeler & Wilson varrógépek

a szabóiparban előforduló összes varrási munkák számára.

Különleges gomblyuk varrógépek

szálfogó szerkezettel tetszés szerinti gomblyukak készítésére. E gépek önműködő megállító és vágó készülékkel vannak ellátva.

Gyorsvarrógépek

egyszerű és párhuzamos varratok készítésére.

Ruházati szakmában nélkülözhetetlen!

700-nál több különféle fajta eredeti Singer varrógép készül, minden elgondolható ipari célra

Azon üzletek
amelyekben
Singer
varrógépek
árusítanak

mindannyian
ezen
címerrel
felismerhetők

Singer Co. varrógép részvénytársaság
ipari osztálya

Budapest IV. Semmelweis-u. 14

ahol a piacra kerülő legújabb ipari gépek díjtalanul bemutatva lesznek.

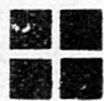
Fióküzletek mindenütt.

HOHENBERG FERENCZ

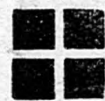
BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCA 46 (saját házában.)

Cs. és kir. tiszti egyenruházati zsinór, paszomány és gombkötő-gyára.

EGYENRUHÁZATI CIKKEK és DISZMAGYAR ÖLTÖNYÖK teljes felszerelése.

TELEFON
15-70

Allandóan raktáron tart és gyorsan szállít minden néven nevezendő ZSINOR- és PASZOMÁNY ÁRUT. Minden néven nevezendő EGYENRUHÁZATI CIKKEK és FELSZERELÉSEKET. ** Rajz minta árajánlatot kívánatra ingyen küldünk

Szabóipari Lap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Egész évre 8 korona, félévre 4 korona.

Szerkesztő és laptulajdonos:

ULLMANN JAKÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal

VII. ker., Hársfa-utca 24. Telefon 90-27

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

FŐMUNKATÁRSÁK:

VIKÁR BÉLA MANGOLD BÉLA KOLOS

A szabóság jövője útja.

A gazdasági élet minden megnyilvánulásában nem más, mint egy folytonos mozgás, előrelökés, véget nem érő verseny, szóval a küzdelemnek, a harcnak öröktől való szimbóluma.

Ezt a küzdelmet, ezt a harcot az egyes gazdasági ágak, — úgy az ipariak mint a kereskedelmiek — nemcsak egymás ellen, de sajnos igen gyakran egymás között is vívták.

A festvérharc áldatlan bélyegét két évfizeden át a szabó-szakma is a homlokán hordozta. A féltékeny versengés nemcsak a nagy-, közép- és kisipari csoportok között állandósult, hanem ezek keretén belül is fulon-tul otthonra talált. Bevalljuk ezt nyíltan mi is, felesleges, hogy minden adandó alkalommal leki-csinylésünkre előhozakodjanak egymásra való féltékenykedésünkkel ellenségeink.

Ez a bevallásunk azonban csak a múltra vonatkozik, a jelen képe egészen más, a jövő reménysége még vigasztalóbbnak ígérkezik. Már most érezzük bizonyos, régi, indokolatlan válaszfalak ledőlését s az együvértartozás érzésének örövendésesen megindult precensusát.

Minden igazságnak első és természetes érdekképviselete az ipartestület, illetőleg annak a vezetősége. Az egész szakmának virágzása, vagy hanyatlása függ attól, hogy milyen elemekből van

összetéve, milyen lelkiismeretes munkát fejtenek ki az egész, a köz érdekében.

A mi ipartestületünk csecsemő éve alatt a nagyipar képviselői dajkálták. Később, a fejlődés korában a kisiparosok irányították igen gyakran veszedelmesen ingó sajkáját. A jelenlegi vezetésben újra a nagyobb ipar képviselői ülnek, de nem mint kifejezetten olyanok, mert minden alkalommal szóval és tettben kifejezést adnak a kisipari érdekek iránt érzett őszinte szimpátiájuknak.

Ez a csodálatosan szép harmónia, amely ipartestületi életünkben uralkodik, százszorosan örövendéses most, mikor az egész szakmánk gyökeres átváltozások előtt áll.

A világháború, ez a nem annyira tisztító, mint inkább emésztő tűz, az összes eddigi formációkat felégette. A rendelő szabóság műhelyei menthetetlenül áldozatul estek. Beláthatlan időig vagy egyáltalában nem áll anyag az egyes mesterek rendelkezésére, vagy ami csekélység itt ott akad, az megfizethetetlenül drága és még drágább lesz. A munkabér szintén horribilis emelkedést mutat, amivel szemben fokozottan súlyos a rendelőkört kitevő középosztálynak a fizetőképessége. Ha még hozzávesszük, hogy hitelről már álmodni sem szabad, teljesen és csüggesztően tárul elénk a rendelő szabóság jövője. Már most a véres napok borzalmi között is egyetlen nagy probléma

izgat minden gazdasági érdekeltséget, hogy: mi lesz a háboru után? Ez elől a borzongató, ijesztő kérdés elől nekünk sem szabad, nem is lehet kitérni, ha csak ölbe tett kezekkel, egy indiai fakir fásultságával nem akarjuk bevárni a megsemmisítéssel fenyegető végzetet.

A háboru vége, amely egy új, talán az eddigieknél is kiméleflenebb gazdasági harc kezdetét jelenti, nem szabad, hogy készületlenül találjon.

A készültség pedig nem állhat másból, mintha egységes alapon, — a ledőlő válaszfaloknak még a romjait is eltakarítva, — mint egy test és egy lélek szervezkedünk. A szervezkedésnek pedig csak egy formája bizonyult minden viszonyok közt életképesnek és ez a szövetkezés.

Épen a szabóipari szövetkezést az, amely fizenhétesztendő dicsőséges múltjával, a háboru alatt is megingathatlan életerejével megmutatta, hogy ha bármilyen kisemberek is egyesülnek nagy célra, azt a célt kitartással, lelkesedéssel, szorgalmas munkával el kell érni.

Pedig, ha valaki, úgy a szabóipari szövetkezést elmondhatta, hogy: „szabadíts meg Uram a barátaimtól, az ellenségeimmel majd végzek én magam is.“ A sors különös kedvezése, meg saját önbizalmunk, erőnk tudata teljesíté ezt a kívánságunkat. A szövetkezést békóitól megszabadulva halad előre, sőt emelkedik is, mint a léghajó, amely felesleges terhétől megszabadult.

Ez a virágzó, kipróbált szövetkezést, az egész magyar ipari élet méltó büszkesége a budapesti szabóiparosoké. Ért-

sük meg jól, hogy az egész szabótársadalomé s nem egyes frakcióké, mint ahogy jövőben szabóipari frakciókról nem is beszélhetünk.

Ma is csak látszólagosak s mesterséges táplálással létezhetnek a frakciók Nagyipart — a konfekciót kivéve — Budapestén nem ismerünk. A középipar és a kisipar ladikja egyforma léket kapott a háboru viharában, mindakeftő egyformán süllyedőben.

Most csak arról lehet szó, hogy mentjük meg ami megmenthető s keressünk alapfeltételeket, hogy a változott viszonyok között az ujonan előről kezdhető életre existenciánkat biztosítsuk.

A jövő boldogulásának záloga a szövetkezési erősödés. Ha eddig erős volt szövetkezestünk, — tegyük még erősebbé, az egész szabótársadalom fogjon kezét s összeadva angagi erejét ép úgy mint munkaképességét elérjük, hogy mi, a kis egységek egy nagy egésszé összeforrva felvehessük a versenyt bármi néven nevezendő nagyiparral.

A szövetkezési kereteken tágitani kell, olyan ágakkal kell kibővítenünk, amilyen az új változott gazdasági viszonyok megkívánnak. Erre a nagy, közös célra kell összetennünk minden szabóipari erőt, munkaképességet, a hajóhidra kell szólitánunk minden vezetéshez értő tehetséget. Sohse nézzük féltékeny szemmel, hogy ki a kapitány, ki a kormányos, a fő az, hogy a kezük erős, biztos legyen s a becsületes munka értékesíthetésének révébe vezessék a szabóiparosság hajójának jövőndő útját. *Ullmann Jákó.*

WEISZ H. ÁRMIN

BUDAPEST, VIII. TELEKY-TÉR 9. SZ. Telefon József 10-02.

Fiók üzlet: VII. Károly-körút 9. (Ledermann ház). Telefon 166-86.

Budapest legnagyobb vásári- és raktáriszabó-kellékek áruháza. mindenféle, a szabó-szakmához szükséges kellék alsószálak, cérnák, selymek, gomb- és bélésárúk nagy áruház.

Sem központ, sem maximálás.

Irta: Lajta Rezső

I.

A ruhaneműek drágulását megakasztandó megint egy helytelen kormányintézkedést terveznek. Nem a szög fejére hanem melléje akarnak ütni és pedig jó nagyot, hogy a szabó iparos bele pusztuljon és a közönység továbbra is drágán ruházkodjon.

Sem központ, sem maximálás nem kell, mindkettő csak bénítja a szabó ipart, de a ruhák árát nem redukálja. *A szükségtelen közvetítő kereskedelmet kell kiküszöbölni és a ruhaárak többé nem emelkednek.*

Többféle összetételű iparcikket mint a ruha összetétele, sokfélesége folytán nem lehet maximálni. Maximálni csak egységes típusu iparcikket lehet.

Mit és hogyan kellene maximálni, hogy a ruha maximálás tökéletes legyen: maximálni kell a kész ruhát, a mérték után készült ruhát a különböző minőségű szövetből készült ruhát. A nyári, téli ruhát a serge vagy selyem béléssel készült ruhát.

Hogy azonban a szabó a maximális árt betarthassa előzőleg Magyarországon és *Ausztriában* maximálni kell a gyárosnál és a nagykereskedőnél a következő iparcikket: szövet, serge, cloth, selyem, satin, lenvászon, kanavász, zsebvászon, finomszálú-vászon, salon-vászon, varróselyem, cérna, gomb etc. etc.

Mindezen cikkek különböző minőségben készülnek és a ruha árát az határozza meg, hogy a szabó ezen cikkekből melyik minőséget használja fel az általa készített ruhához.

Maximálni kell különböző ruhafajokat; télikabátot, felöltőt, átmenetikabátot, öltözetet, külön nadrágot, mellényt, zekét, sport ruhát, lovaglónadrágot etc. maximálni kell külön a fenti ruhaneműekből mindazon cikket melyekhez szörmét is kell használni, természetesen előzőleg a szörme árut is maximálni kell.

Az ármeghatározás normatívuma a minőségek megállapítása.

Fenntnevezett ruhák különböző minőségű anyagokból készülnek, tehát a nevezett ruházati iparcikkeket a maximálás lehetőségének szempontjából, minőségük szerint osztályozni kell; I. II. III. osz ályba.

Ha már ez a sok maximálás úgy *Ausztriában*, mint Magyarországon megtörtént, tessék ellenőrizni azt a sok kereskedőt iparost, hogy a maximálást betartotta-e? hogy az osztályozás tényleg úgy történt, ahogy annak meg kellett történnie.

Mindebből látjuk, hogy a ruhát, mint sokféle típusu iparcikket maximálni nem lehet, de nem is kell, hanem maximálni kell a nyers és segédanyagok árát a nagykereskedőnél, ezzel elvonjuk az áremelkedés lehetőségét a kész iparcikkeknél.

Egy hiányos vagy helytelen maximálás esetén, bekövetkezhet az a veszedelem, hogy éppen az az osztály, akiért a ruhát maximálni akarják, nem juthatnak

majd ezen ipari termékhez, mert az az osztály, amelyiknek semmi sem drága a neki szükséges vagy nem is szükséges csak megkivánt áruknak tömegét elvonja az összeségből.

II.

A szövet árak óriási emelkedését nem a termelés megdrágulása okozta, hanem a szövet birtokosok szövetkezése az árak mesterséges emelésére, vagyis az akaratlanul keletkezett *kartellek*.

Most lássuk mi a központ? *A központok nem egyebek, mint állami hozzájárulással létesített kartellek* és beigazolódott, hogy a kartell-politika megbénítja az ipart és kereskedelmet.

A ruha-szövetek drágulásának főoka, az egyes kezekben felhalmozott árut a többszörös közvetítők mesterségesen felhajtják. A termelőtől a kereskedőig a kereskedőtől a fogyasztóig a közvetítők tömege részesült haszonban és az árun elért összhaszon hatványozva messze fölülmulja a normális időbeli átlaghasznot.

Ismételjük nem kell sem *maximálás* sem *központ* mert egyik út sem vezet a ruha-árak csökkenéséhez. Hanem igenis kell állami beavatkozás; kényszer szabályozás a kereskedelem szabályozására.

A szükségtelen közvetítés lehetőségét kell kiküszöbölni, hogyha a szövetek és iparcikkek a termelőtől a fogyasztóig való utjokon csak két kézen mennek át az árak stabilitása fog bekövetkezni, mert az idegen kezek haszonjának elmaradásával az árak redukálódni fognak.

Az áremelkedéseket meggátolandó a kormány feladata a *szükségtelen közvetítő kereskedelem és az idegen kezek kiküszöbölése a kereskedelemből*.

III.

A ruhanemű-árak további emelkedése elé gátat kell vetni ez nem csak a kormány, a közvélemény, hanem magának a szabó-iparosnak is az óhaja, mert a 40%-ékre leapadt rendelőknek csak egy hányada tud az emelkedő árakkal lépést tartani.

Korlátozni a ruházkodást, mert az anyagkészletek apadnak ez is helyes és szükséges. A férfiak csak a legszükségesebb ruhát készítetik, míg a nők a békeidőben soha el nem képzelt mennyiségben fogyasztják a szövet és selyem anyagokat.

Ha a kormány e téren rendelkezni akar, úgy szakvéleményt azoktól kérjen, akik a ruházati iparhoz legközelebb állanak, *tegye meg rendelkezéseit a szabó-iparosokkal egyetemben*.

De mit látunk? látjuk, hogy a kereskedelmi Minisztérium véleményt kér a Kereskedelmi Csarnoktól, a Kereskedelmi és gyáripari kamarától, véleményt kér testületektől, melyek védik a kereskedelmet, de nem foglalkoznak a kisiparral, a kézművesiparral, nem foglalkoznak azzal a tényezővel, amely a ruházkodást intézi az országban.

A szabó iparnak eminens érdeke a ruhaárak további emelkedésének megakadályozása, érdeke az anyagokkal

való takarékoskodás, érdeke a szövetekkel való visszaélések megszüntetése. *De követelnünk kell, hogy a kereskedelmi Miniszterium hozza meg rendeleteit a szabóiparosok megkérdezésével és nem a szabóiparosok megkerülésével.*

Id. Cserna Lajos ünneplése.

Közhasznu munkában eltöltött, a szó nemes értelmében vett emberi életnek alkonyát aranyozta be a királyi kegy fénye. *Id. Cserna Lajosnak, a magyar szabóipar minden tiszteletre méltó nesztorának, a szakipar fejlesztése körül szerzett nagy érdemei jutalmául, hosszú közéleti tevékenységének elismerésül Ö-felsége a koronás arany érdemkeresztet adományozta.*

Az aranszivü kebel fölé legméltóbb helyre került az aranykereszt. Hogy ki Cserna Lajos, hogy élt patriárkai hosszúságu életén keresztül, mily nemes munkákat végzett, milyen sok jót mivelt, azt nem kell szak társainknak elmondanunk. Bármerre nézzünk a szabótársadalom intézményeiben minden érdemes alkotásnál ott találjuk az ő szorgos, fáradhatlan kezének nyomát.

Elképzelni is sok, hogy hatvan esztendőn keresztül dolgozott a szabóipari szakmában s tizenhat esztendőn keresztül volt az ipartestületünknek köztiszteletben, páratlan népszerűségben álló elnöke. A szakadatlan munka, a közügyekért való odaadó törekvés párosulva a nyolcvan esztendő sulyával nem tudta megtörni ennek a most is daliás aggastyánnak erős vállait. Derék, nagyon derék ember kell legyen az, akinek az istenek megengedik, hogy ilyen szép kori erejének, képességeinek frissességben megérjen s láthassa munkásságának gazdag gyümölcsszüretét, élvezhesse embertársai hódoló tiszteletét, elismerő nagyrabecsülését.

Legmagasabb kitüntetése alkalmából az ipartestület diszülést tartott. *Gyáfas Gyula* elnök a diszülést megnyitva szivből jövő és szivhez szóló meleg szavakkal üdvözölte nagynevü elődjét az elnöki székből, akinek tradícióit hiven őrzi és tovább ápolja.

Az ünneplést hosszas közéleti munkássága *Goretzky Zsigmond* kerületi előljáróban talált hivatott méltatóra. Ő maga is kifejezte, hogy leghivatottabbnak érzi magát Cserna Lajos élete futásának ecsetelésére, mert nagyon sok ideig dolgoztak a forumon együtt, vállalva. Ez alatt a munkás idő alatt tanulta meg tisztelni Cserna Lajos nagy emberi erényeit, kiváló nemes tulajdonait, képességeit. Emelkedett szellemü beszédének végeztével a jelenvoltak viharos, tüntető szeretetnyilvánításai közt tüzte fel az ünneplést férfi mellére a fényes királyi kitüntetést.

Közéletünknek egyik kiválósága, a másik után emelkedett fel Cserna Lajos meleg üdvözlésére. Így a székesfőváros nevében *Dr. Vita Emil* tanácsnok, a kereskedelmi és iparkamara részéről *Thék Endre*, az Orsz. Ipar-egyesület nevében *Dr. Soltész Adolf* igazgató, az ipartestületek Orsz. Szövetsége nevében. *Dr. Horváth János* dr. *Dóczi Sámuel* és *Radocz János*, a Szabómesterek

Orsz. Szövetségét *Vécsei Hugó*, a Szövetkezetet *Theisz Dániel*, az Egyesült Szabóiparosok körét *Schlésinger Sándor* képviselték üdvözleteikkel, akiknek jókívánságaihoz *Gara József* iparhatósági biztos és *Spitz Lajos* is meleg érzésű, méltató szavakkal csatlakoztak.

A diszülést kedélyes, fesztelen hangulatu vacsora követte, amelyen a szebbnél szebb felkészültök során újra lelkes ovációkban volt része a könyekig meghatott ünnepeletnek.

Magunk részéről is tisztelő szeretettel üdvözöljük Cserna Lajost jól megérdemelt kitüntetése alkalmából. Honorálnunk kell benne nemcsak a derék közéleti férfit, hanem lapunknak mindig jóakaratu barátját is. Az elsők közt volt, aki felfogta a szaksajtó közérdekü nagy jelentőségét és minden adandó alkalommal méltányolta is.

Amilyen munkás, izgalomteljes volt eddigi élete, legyen olyan békés, csendes, elégedett királyi kitüntetéssel körülragyogott, még sok évek számával dacoló késő öregsége!

Két határozati javaslat.

Az Ipartestületek Orsz. Szövetségének kongresszusa részletesen foglalkozott az ipari szövetkezetek jövő alkulásának kérdésével. *Vikár Béla* a szövetkezeti eszme nagytudásu előharcosa, az egész szövetkezeti helyzet legalaposabb ismerője magas szárnyalásu, gondosan megindokolt beszéd kíséretében nyújtotta be a következő határozati javaslatát.

Mondja ki az Ipartestületek Országos Szövetségének kongresszusa, hogy:

1. Miután már a magas inéző köreink is belátják, hogy különböző szakmájú és az ország minden részén fekvő szakipari szövetkezeteket egy központból üzletszerűen vezetni nem lehet.

2. A háboru pedig végleg bebizonyította, hogy a kézműipar — ugy a törvényes, mint a szabad érdek-képviselői — akár vannak szövetkezetekbe tömörítve, akár alkalmi egyesülésbe, a mellőzését kizárólag a maga szervezetlenségének tulajdonithatja.

3. A baj tehát az, hogy az ország fejletlen és szervezetlen közép és kisiparosság nincs tervszerűen munkaalkalmakra ugy szervezve, hogy elősegithetné, fokozhatná a termelését, ugy, hogy az végeredményben az egész ország gazdaságának a javára lenne.

4. Ha tehát a kézműiparosságon komolyan segíteni akarunk és a szakipari szövetkezeteket pedig, mint egységes gazdasági szervezetet tényleg szanalni és életképesse tenni óhajtjuk, ugy azt szakmánként országosan kell szervezni és az így szervezett egyszakmájú szövetkezeteket — egy üzleti alapon működő szerv — egy szakipari központ gyakorlati üzleti irányítása, felügyelete és ellenőrzésének közreműködésével lehet azt csak biztosítani. Ennek felállítása tehát elkerülhetetlen.

SZEMLE.

5. Az így szervezett összes szövetkezetek egy pénzügyi központba és pedig az 1898: XXIII. t. c. alapján alakult Országos Központi Hitelszövetkezet keblébe tartozzanak továbbra is, mert nem volna helyes, ha 18 évi tapasztalattal rendelkező intézményt, melynek revizorszervezete úgy organizáció, mint gyakorlati működés szempontjából ki van próbálva és most már bevált, mellőznék és egy teljesen új, a kezdet nehézségével még nem küzdött, költséges szervezettel kísérleteznénk.

6. Szükségesnek tartja végül a kongresszus, hogy az így alakult szakmák szerinti „ipari központok“ az ország több mint fél millió kisiparossága és az ország több termelése érdekében mielőbb létesüljön.

Minden pontjában helyeseljük ezt a gondosan megalapozott indítványt csak az O. K. H.-ban való működésnek vagyunk nem annyira elvi, mint inkább tapasztalati alapon ellene.

A másik indítványt lapunk szerkesztője *Ullmann Jákó* nyújtotta be, a mely a fenti kivétellel teljesen azonos szellemű, mint kiváló mesterének *Vikár Bélának* határozati javaslata.

Az Ullman féle határozati javaslat így hangzik:

1. Mindenekelőtte az állam az OKH.-nak az ipari szövetkezetek rovására irt veszteségeit kifizetné, állapítsa meg, hogy mennyi az az összeg, amelyet veszteségből a kisipari s mennyi az, amelyet a gyár-
ipari szövetkezetek idéztek elő.

2. Javaslom, hogy alakítsassék egy olyan „Ipari Központ“, amely a kereskedelmi miniszterium fennhatósága alatt álljon és amelybe az „Ipari Hitel- és az Ipari Termelő, Fogyasztó- és Árucsarnok“ szövetkezetek tartozzanak.

3. Az „Ipari Központ“ legyen az a szerv, amely az iparifejlesztés országos irányításával az „Ipari hitel- és a szakipari szövetkezeteket“ modern, egészséges kereskedelmi rendszer szellemében fejlessze és ellenőrizze.

4. Javaslom, hogy minden szakszövetkezet országosan szerveztessék és az Ipari Központ igazgatóságában a szakszövetkezetek kellő számú képviselői helyet foglaljanak.

5. Javaslom, hogy a gazdasági érdekű altruisztikus szervezkedés népszerűsítése érdekében tervszerű oktató tanfolyamok szerveztessenek, amelyek előkészítésébe és munkájába a hivatalos és társadalmi körök egyformán bevonassanak. Olyan szakirodalmi munkák készítéséről a legszélesebb körben gondoskodás történjék, amelyek a szövetkezeti üzlethez való tudnivalóit már az inasiskoláktól kezdve, a legmagasabb ipari oktatás fokáig elterjesztik.

Ez a két indítvány fedi körülbelül az ipari szövetkezetek jövő formáját. Akár így, akár úgy, de a reformnak jönnie kell, az iparosságnak tovább egy percnyi ideje sincs várakozni.

Halálozás.

Szabóipari szakmánkat súlyos veszteség érte. Reichert Zsigmond iparostársunk, aki mint szakíró és szakoktató érdemduis működést fejtett ki iparunk fejlesztésének érdekében, mint lapunk zártakor értesülünk a szegényházban meghalt. Több szakkönyvet adott ki, egész generációkat nevelt a szabászat művészi mesteriségében s mindezért földi jutalma tethetetlen vénségére egy szegényházi ágy lett. Mindnyájunk igaz, mély részvéte kíséri sirjába derék, önzetlen munkás szaktársunkat. Nyugodjék csöndesen!

Katonai ruhatár a kiszabott hadimunka ellen.

A kereskedelmi ministerium elhatározta, hogy a kiosztásra kerülő egyenruha-konfekció munkát a Hadi-gondozó Hivatal műhelyében előzetesen kiszabja. A cs. és kir. hadügyministerium ehez hozzájárult az érdekelt iparosok — azonban tiltakoztak ellene, mert ez az ujtás sem a kincstárnak, sem a munkavégzőknek nem előnyös. Az iparosok felfogását magáévá tette a budapesti 2. sz. katonai ruhatár parancsnoksága is, a mennyiben a hadügyministeriumhoz intézett felterjesztésében ki fejté, hogy a Hadi-gondozó Hivatalban szokásos gépszabás a mai drága posztó mellett felette gazdaságtalan a kézi szabással szemben. A gépen való szabás ugyanis tekintettel arra, hogy a kiszabásra kerülő posztó különböző szélességű, nem használja ki a posztót teljes szélességében, ami nagy anyagpazarláshoz vezet. A kézi szabásnál a szabási patronok felrakása ellenben mindig igazodhat a posztó változó szélességéhez, s az anyag gazdaságos kihasználásához vezet. A gépszabásnak az a hátránya is van, hogy a különböző színárnyalatu posztóból kiszabott részek összekeveréséhez is vezethet. A Hadi-gondozó Hivatal szabási tevékenységét, az eddigi tapasztalatok után indulva, egyáltalán éppenséggel nem tartja megnyugtató megoldásnak a ruhatár, mert, eltekintve attól, hogy az egyes szabó kisiparos csoportokat megfosztja a szabással járó kereseti alkalomtól, a központi megnehezíti a szállított munka kifogásolása esetén a hibáért felelős személy megállapítását. A központi szabás csak azon szabókisiparos csoportokra nézve volna bevezetendő, amelyek ezt a berendezést önkénytelenül igénybe akarják venni. Ez az álláspont teljesen fedi a szabóiparosság kívánóságát, amelynek mult számunkban mi is kifejezést adtunk.

Pályázati hirdetések.

A tanács néhai ifj. Hoffmann Ferenc által budapesti illetőségű kiskorú szegény és jó magaviseletű iparos-tanoncok vagy iparos segédek részére tett alapítvány karantaira, vagyis 34 kor. azaz Harmincnégy koronának adományozása céljából pályázatot hirdet. Ennélfogva felhivatnak a pályázni szándékozók, hogy

1. születési; 2. iskolai; 3. erkölcsi; 4. Szegénységi és 5. illetőségi bizonyítványokkal felszerelt és az illetékes ker. elöljáróság vagy az ipartestület által láttamozott bélyegtelen kérvényüket a székesfőváros tanácsi iktató hivatalába (IV. ker. Központi Városház I em. 114. a.) 1917. évi május hó 20 ik napjának déli 12 órájáig nyújsák be. A felsorolt okmányokkal teljesen fel nem szerelt, vagy elkésve érkezett kérvények nem vétetnek figyelembe. Budapest, 1917. évi április hó 16-án. A székesfőváros tanácsa: *Déri* alpolgármester.

*

A tanács a néhai Schwarcz Lajos nevét viselő alapítvány 1916. évi kamatainak 521 K. 34 fillérnek segélyképen való kiosztása céljából pályázatot hirdet.

Az alapítvány segélyben valláskülömbőség nélkül Magyarországon honossággal bíró oly két elaggott, vagy egyéb okból keresetképtelen szegénysorsu szabómester részesülhet, kik Budapest székesfőváros területén állandóan tartozkodnak. Azok, akik a család ellátásáról gondoskodnak, egyenlő körülmények között a többi kérelmezők fölött elsőbbséggel bírnak. A főváros tanácsa által kijelölendő két szabó mester mindegyike az alapítvány kamatjövendelmében a főv. tanács által meghatározandó arányban részesül.

A segélyezésre igényt tartók folyamodványaikat legkésőbb folyó évi *junius hó 15-ig* a székesfővárosi tanács iktatóhivatalában (Központi Városháza I. em. 114. szám) benyújtani és a folyamodványaikhoz kérelmük indokolásául mellékelni tartoznak:

a) igazolást arról, hogy magyar honpolgárok (ilyen igazolás az illetőségi bizonyítvány, katonakönyv, vagy egyéb igazoló okmány)

b) hatósági bizonyítványt, mely életkoruknak és a családi viszonyaiknak kitüntetése mellett igazolja azt, hogy hosszabb idő óta állandóan Budapesten laknak vagyontalanok, keresetképtelenek vagy hogy család eltartásáról is gondoskodnak,

c) igazolni tartoznak végül azt a körülményt, hogy mint önálló szabómesterek iparigazolvánnyal bírnak vagy birtak.

A folyamodvány valamint mellékletei bélyegmentesek.

Kelt Budapesten a székesfőváros tanácsának 1917. évi április hó 24-én tartott üléséből.

Déri alpolgármester.

Ruhaközpont helyett Népruházati bizottság.

Megirtuk már, hogy illetékes helyen elejtették a Ruhaközpont szerencsétlen eszméjét. E tárgyban a kereskedelmi ministerium egy szaktanácskozást hívott össze. A különböző kereskedelmi és ipari érdekképviseleteknek a szaktanácskozáson résztvett küldöttei odanyilatkoztak, hogy sürgősen szükség van a ruházatközpont kérdés háborus bajainak kormányhatósági rendezésre. Elejtendőnek vélték azonban egy üzleti feladatkört töltő Ruhaközpont létesítésének eszméjét. Kivánatosnak

jelezték ezzel szemben azt, hogy népruházati bizottság elnevezés alatt egy teljesen altruisztikus alapon működő szakértőkből álló szerv hivassék életbe, melynek feladata volna a ruhakészletek összeírása s a készletek arányos elosztása érdekében a kormány által elrendelendő különböző intézkedések kezdeményezése. Ugyancsak kivánatosnak jelezte az értekezlet azt is, hogy minden egyes kereskedelmi és iparkamara székhelyén egy-egy árvizsgáló-bizottság szerveztessék, amely nyilatkozna konkrét esetekben úgy a bizottsághoz forduló kereskedők, mint pedig árdrágítási visszaélés miatt emelt panaszok esetén a hatóság számára is a ruhák megengedhető maximális ára dolgában.

Rokkant munkások gyakorlati ideje.

Az Orsz. Iparegyesület a ker. ministerium megbízásából felhívta az ország ipartestületeit, hogy mondjanak véleményt az egyes iparos mestereknél kiképzés alatt álló rokkantak tanonc és gyakorlatideje tárgyában.

Az egyesület kisipari szakosztálya elé viszi állásfoglalás céljából a válaszok útján beérkezett hozzászólásokat az előadó javaslatával egyetemben, amelynek lényege ez: 1. Módot kell keresni arra, hogy a rokkantak a rokkantiskolákon kívül is kaphassanak ipari kiképzést erre berendezkedő, kiválóbb ipari szakműhelyekben. E célból jutalmakat és támogatásokat kell rendszeresíteni. 2. A minimális tanulási és gyakorlati időt a rokkant és az oktatómester készültségi fokához és az illető iparág természetéhez mérten kell megszabni. Amennyiben ennek technikai akadályai volnának, a minimumot 1½—2 év közötti időtartamban kell megállapítani és lehetővé kell tenni, hogy a rokkant készültségét vizsgálatával igazolhassa. 3. Végül programot kell készíteni az ipari életbe kilépő rokkantak szakszerű utbaigazítása és gyámolítása céljából.

A Goldberger-alapítvány kamatainak kiosztása.

A Goldberger Erzsébet-alapítvány 2400 koronát kitevő kamatait a kereskedelemügyi minister nyolc 300 koronás segélydíjra osztotta, amelyeknek elnyerésére nyilvános pályázatot hirdet. A segélydíjakat szakmájukban kivált, józan életű, de fiatalon elhunyt, képeítéshez kötött ipart űzőt, magyar honos iparosmesterek szegénysorsu özvegyei, vagy szegénysorsu, de tizen-nyolc évet még be nem töltött (fiú, esetleg leány) árvái kapják. Özvegyek, akik férjük iparát folytatják, árvák, akik atyjuk iparát választották életpályául, a segélydíj odaitélésénél előnyben részesülnek. Árváknál, akiknek további kiképzésük érdekében több évi támogatásra volna szükségük, a minister a segélydíjat esetleg több évre engedélyezi. Egy és ugyanazon családban özvegy és árva, illetve árvák, segélyt csakis rendkívüli esetben kaphatnak. A folyamodványban részletezendő: a cél, amelyre a folyamodó a segélyt igényli és a körülmények, amelyek őt a segély kérésére utalják.

Meghívás.

Az 1898. évi XXIII. t. cikk alapján alakult Országos Központi Hitelszövetkezet kötelékébe tartozó

BUDAPESTI SZABÓIPAROSOK HITEL ÉS TERMELŐ SZÖVETKEZETE
mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja

1917. évi május hó 20-án délelőtt 10 órakor saját helyiségében, VII., Hársfa-u. 24 szám alatt tartja

XVI. Rendes közgyűlését,

melyre a tagok az alapszabályok 40. §-a értelmében meghivatnak. Amennyiben pedig ez a közgyűlés határozatképes nem lenne, úgy az újabb — a megjelentek tagokszámára való tekintet nélkül határozatképes — közgyűlés 1917. évi május hó 28-ik napján d. e. 9 órakor fog a fentírt helyen megtartatni.

Napirend:

1. A múlt évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása.
2. Zárszámadások megvizsgálása és a felmentvény megadása.
3. Mérleg magállapítása.
4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés.
5. Alapszabályok módosítása.
6. Az igazgatóság két tagjának választása.
7. Felügyelőbizottság megválasztása.
8. 30 bíráló bizottsági tag (igazgatótanács) választása.
9. Netáni indítványok.

Az Igazgatóság.

Szövetkezeti jelentés az 1916 évről.

Tisztelt Közgyűlés!

Szövetkezetünk már a háboru kitörése előtt túlnőtt azokon a kereteken, amelyeket iránya és fejlődése részére az 1898. évi XXIII. t.-cikk és az Országos központi hitelszövetkezettel való kapcsolata kijelölt. A háboru hosszú tartalma alatt a létért lefolytatott küzdelem a szövetkezet szunnyadó erőt is életre keltette, úgyhogy szövetkezetünk fejlődésében egy gyönyörű perspektívát mutató új fejezet vette kezdetét. Hogy azonban szövetkezetünk a céljaihoz vezető uton tovább is haladjon, létének és boldogulásának alapjait mélyítse és megszilárdíthassa és a magyar közgazdasági életben a háboru által felzavart és átalakult viszonyok között is méltó helyet foglalhasson el, kénytelen volt eddigi kereteit megtágítani, szabad mozgásának és haladásának akadályait utjából elgördíteni.

Minthogy pedig az Országos központi hitelszövetkezet egész berendezés a szövetkezetek irányítására vonatkozólag elfogadott és kezdettől fogva követett elvei, nemkevésbé az 1898 évi. XXIII t.-c. korlátozó rendelkezései folytán azt a szabad mozgási szabadságot, amely minden kereskedelmi vállalat fenmaradásának elengedhetetlen feltétele — szövetkezetünknek nem adhatta meg, kénytelenek voltunk szövetkezetünk jól megfontolt érdekében az összes számbajövő körülmények gondos mérlegelésével és az átmenettel járó nehézségek teljes tudatában az 1917. február hó 11-ik napján megtartott rendkívüli közgyűléshez azzal az indítvánnyal fordulni, hogy szövetkezetünknek az „Országos Központi Hitelszövetkezet” kötelékéből való kilépését határozza el. A rendkívüli közgyűlés, — mint a t. tagtársaink előtt ismeretes — indítványunkat egyhanguan a magáévá tette és az Országos központi hitelszövetkezet kötelékéből való kilépését elhatározza.

Az Országos központi hitelszövetkezet igazgatósága teljesen méltányolta azokat a felette komoly okokat, amelyek szövetkezetünket erre a döntő és főfontosságú elhatározásra indították, rendkívüli közgyűlésünk határozatát nemcsak, hogy tudomásul vette, hanem a kiválásnak sok munkát és nagy körültekintést igénylő kivitelét is eléggé nem dicsérhető előzékenységgel megkönnyítette, úgy, hogy már azt is jelenthetjük a t. Közgyűlésnek, hogy az Országos Központi Hitelszövetkezetből való kiválás munkáját, minden részletében, szövetkezetünk minnden megrázkódtatása nélkül teljesen befejeztük.

Most, hogy szövetkezetünk pályafutásának első fejezetét lezárta és saját erőibe vetett bizalommal áll ki a gazdasági élet küzdőterére, az őszinte hála érzetével fordul azon nagy és nemes érzésű férfiak felé, akiknek szövetkezetünk létét, fejlődését és megerősödését köszönheti, akik másfél évtizeden át oly hathatósan támogatták és vezették, hogy ezután támogatás és vezetés nélkül is megállhassa a helyét.

Meg vagyunk arról győződve, hogy szövetkezetünk minden tagja érzelmeit fejezzük ki, amidőn szövetkezetünk ezen döntő fordulójánál egy pillanatra megállunk, hogy ehelyütt az Országos Központi Hitelszövetkezet igazgatóságának, elsősorban pedig Seidl Ambrus alelnök ur Öméltóságának és báró Korányi Frigyes vezérigazgató ur Öméltóságának szövetkezetünk irányában tanusított és tettekben nyilvánított kiváló jóindulatáért hálás köszönetünket fejezzük ki.

Beszámolva az elmúlt év üzleti eredményéről örömmel jelenthetjük, hogy az elért tiszta nyereség sokkal tekintélyesebb, mint az előző üzletével bármelyikeé, noha ezuttal is a Vikár Béla nevét viselő segélyalapnak és a szövetkezeti ház karbantartási alapjának növelésére nagyobb összeget fordítottunk s szövetkezeti alkalmazottjainkat, valamint tagjainkat is munkateljesítményük arányában, illően megjutalmaztuk. Az idei tiszta nyereség 65 858 K 50 f-re rug, ami pedig az előző évi 29.047 K 36 f-rel szemben 36.821 K 14 f-nyi többletet jelent. Ebben az üzleti eredményben szövetkezetünk fejlődésének és teljes kialakulásának biztató jeleit látjuk.

Dacára azonban ennek a kielégítő üzleti eredménynek sajnálattal kell jelentenünk, hogy közszállítási vállalatok a feldolgozható anyagoknak a hadsereg részére való igénybevétele folytán az elmúlt évben is fokozatosan csökkentek és hogy ennek folytán szövetkezetünk az elmúlt üzletévben is túlnyomóan katonai egyenruhák konfekcionálására volt utalva. Sajnos szövetkezetünk az elmúlt évben sem tudott annyi katonai egyenruha szállítására megbízást nyerni, mint amennyi tagjaink teljesítőképeségének megfelelt volna.

Ma, amikor még alig remélhető, hogy posztók és kellékek belátható időben korlátlan mennyiségben és a nagy tömegek részére is elérhető árban beszerezhetők lesznek, szövetkezetünk továbbfejlesztésére irányuló, különösen pedig új üzletágak bekapcsolására vonatkozó

és szilárd alappal bíró programot nem adhatunk. Mihelyt azonban a gazdasági viszonyok enyhülése erre az első módot megadják, készséggel fogjuk megragadni az alkalmat, hogy szövetkezetünk üzleti körét kibővítsük és tagjainkat további munkaalkalmakhoz juttassuk. Ezek a kérdések igazgatóságunk ülésein állandóan napirendben vannak és komoly megvitatás tárgyát képezik.

Szövetkezetünk örvendetes fejlődését kiválóan jellemzi, hogy a most elmúlt üzletévben munkadíjakban 801.680 K 13 f-t fizetett ki, ami pedig szemben az előző évi 301.716 koronával, 499.964 K 13 f-nyi többletet jelet. Ezuttal is megemlítendőnek tartjuk, hogy szövetkezetünk annak dacára, hogy katonai szállításainak túlnyomó részéhez csak másodkézből jutott mégis akkora munkadíjakat fizetett, mint azok a vállalkozók, akik szállításaikra közvetlenül kaptak megbízást. Miként az elmúltban úgy most is az volt a főtörekvésünk, hogy az üzleti nyereségnek minden áron való gyarapítása helyett tagjainkat illetve a hadbavonult tagjaink hozzátartozóit munkához és megélhetésüket biztosító kereset-hez juttassuk.

Nem hallgathatjuk el, hogy az elmúlt üzletévből szabóiparos csoportot és alkalmi szövetkezetet az általuk elvállalt katonai egyenruhaszállítások lebonyolításában szakszerű utbaigazításokkal és a felhasználandó kellékek (központi) beszerzésével tőlünk telhetőleg támogattuk. Reméljük, hogy ezzel a tényünkkel a szövetkezeti eszmének tettünk szolgálatot és hogy ezzel a vidéki szaktársainkat a szövetkezés szükségességének felismeréséhez közelebb hoztuk.

Szövetkezetünk a háborus jótékonyaságból is kivette a maga részét, amennyiben a nemes célu mozgalmakat vagyoni helyzetéhez mérten anyagilag támogatta.

Hitelosztályunk az elmúlt évben is zavartalanul működött. Tagjainkat, különösen pedig a hadbavonultokat méltányos kölcsönökkel támogattuk. Kölcsönök felmondására, vagy azoknak birói után való behajtására egyáltalában nem került sor.

Szivesen említjük meg, hogy tagjaink zöme a csekknek mint fizetési eszköznek fontosságát és előnyeit felismerte. Erre vall folyószámlánk állományának és forgalmának tekintélyes emelkedése.

Szövetkezetünk működését az alábbi számadatok világítják meg.

Igazgatóságunk ez évben 52 rendes és 2 rendkívüli ülést tartott, a felügyelő-bizottság hat ülésben vizsgálta meg és bírálta felül az igazgatóság működését. A bíráló-bizottság két ülést tartott.

Pénztári forgalmunk 6,652.957 korona 88 fillér volt. A rendelések értéke az 1916. évben 1,758.726 korona volt, míg az 1915. évi 866.435 koronát tett ki.

Munkadíjakban 801.680 korona 13 fillért fizettünk ki, szemben az előző évi 301.716 koronával. Posztókat, kellékeket és bélésárukat 1,575 379 korona 65 fillér értékben vásároltunk, megjegyezvén, hogy vállalatok nagy része maga szolgáltatta a feldolgozandó posztóárakat.

Az ideai takarékbetétek összege 1916 évi december hó 31-én 174.011 korona 20 fillére rugott.

A bemutatott zárszámadások 65.868 korona 50 fillér nyereséget tüntetnek fel, amelynek felosztására a következő javaslatot tesszük:

10%, azaz 6,586'85 korona a tartalékalaphoz csatoltassék.

1,334'69 K az igazgatóság,

1.334'69 K a felügyelő és bíráló-bizottság díjazására, (az előző háborus években fizetett összegek)

2.832.— K az üzletrészek 5% osztalékára,

2.250.— K a 45.000.— korona segély 5%-os kamatjára fordítottassék és a fennmaradó 51.527'27 K ismét a tartalékalaphoz csatoltassék. Tartalékalapunk ezzel 130.061 korona 45 tillerre emelkedik.

Kérjük végük a t. Közgyűlést, hogy jelentésünket tudomásul venni, a nyereség felosztására vonatkozó indítványunkat elfogadni és nekünk a felmentvényt megadni méltóztassék, megjegyezvén, hogy Adler Lipót és Gittling András igazgatósági tagok és a felügyelő-bizottsági tagok megbízatása megszűnván, helyük az alapszabályok 49. §-a értelmében választás útján lesz betöltendő.

Budapest, 1917. április hó 26-án.

Az igazgatóság.

Dr. Dóczi az ipar újjászervezéséről.

Hézagpótló, nagyjelentőségű füzetet adott ki dr. Dóczi Sámuel, a kiváló szociológus „Kézműiparunk Háborus Gazdasági Ujjászervezése” címen. Ebben a tudással és mondhatni szerető gonddal megírt munkában sajnálattal állapítja meg, hogy a háboru, amely a német és osztrák kézműiparnak hasznára vált, a magyar ipar ügyét nem vitte előbbre, sőt a gazdasági tömörülés helyett, ránk nézve tespedés korszakát jelentette. A két legfontosabb kérdést a hitelszervezést és a munkaszervezést nem tudta megoldani. Az e célra hivatott szervnek, az O. K. H.-nek közreműködésében nem volt köszönet s nincs is kilátás, hogy legyen. Ép azért a kézművesiparnak sürgősen szüksége van egy gyorskezü, kereskedelmi szellemben vezetett országos hitelszervezeti hálózatra, továbbá olyan központi intézményre, amely kezébe veszi a munkászerzés és munka elosztás dolgát. Az iparos magában nem boldogul s ha akad is egy vállalkozó szellemű kartársa, aki alkalmi munkavállaló szövetkezetbe szervezi, nagy kinnal s gyakran semmi haszonnal bonyolítják le a megrendelést. Dr. Dóczi szerint a segítséget abban látnók, hogy a magyar kir. technológiai iparmúzeum gondoskodik a kézművesiparra eső közmunka szétosztásáról, ügyeljen annak szervezésére és lebonyolítására, közvetítse az összeköttetést a munkát kiadó hatóság és az iparosok között, a vállalkozáshoz szükséges üzleti tőkét pedig rendeletileg megállapítandó feltételek mellett nyujtsák erre vállalkozó pénzintézetek, amelyek ennek fejében bizonyos kedvezményeket kapnak, erre megfelelően szervezked-

nek, gondoskodnak a kárveszély elosztásáról és az esetleges veszteségek fedezéséről. Ugy a munkászerzés, mint a hitelszerzés országos hálózata a kamarákon nyugszik, amelyek a legalsó fokon a lehetőséghez képest az ipartestületekre támaszkodnak. Ez a tendenciója a 64 oldalos füzet fejtegetéseinek, melyek méltán számíthatnak minden ipáros meleg érdeklődésére. Ára 1 K. 80 fill. Kiadja: Benkő Gyula udv. könyvkereskedő, Budapest.

Mennyi férfi ruha kell Magyarországon?

Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesület felszólítására, a Ruhaközpont felvetett eszméjével kapcsolatosan Duschnitz Albert a Neuman M. ruhaárúház igazgatója elkészítette Magyar- és Horvátország polgári férfi lakosságának egy évre terjedő ruhaszükségletének becslését.

Alapul 10 millió férfi lakost vett. Ebből körülbelül negyed millió hadbavonult, maradt tehát 750.000. Ebből felnőtt férfi 4 millió. A becslésnél különbséget tesz a polgári és a parasztosztály között. Ugy szintén a parasztság ruhaszükségletét is nemzetiség szerint határozza meg, mert egyes vidékeken állandón posztóruhát hordanak, míg máshol felváltva járnak gatyába és szövet ruhába.

Duschnitz szám szerinti megállapítása szerint Magyarország ruhaszükséglete összegezve a következő volna:

I. A parasztlakosságnak

gyermekeknek pamutöltöny	4,362.740
felnőtteknek gyapjuöltöny	3,030.350

II. A polgárilakosságnak

gyermekeknek öltöny	5,880.000
felsőkabát	948.500
télikabát	612.500
nadrág	1,820.000
felnőtteknek öltöny	12,862.500
felöltő	2,750.000
télikabát	1,895.853
nadrág	4,000.000
mellény	4,000.000
reggeli öltöny	200.000
lábzsák	62.500

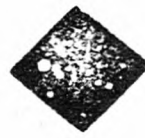
A második csoport ruhaszükségleténél csaknem kizárólag posztó kerülhet szóba. Számításai alapján Duschnitz is megállapítja, hogy a Ruhaközpont és a ruha jegyrendszer felesleges, sőt a szabóiparra és a konfekcióüzletre hátrányos volna. Mert ha a közönség, mielőtt szükségletét beszerezné, kényszerülve lesz a hatósághoz fordulni ruhajegyért, ez eggyel több ok lesz, hogy a ruháról lemondjon.

**A magunk ereje a leghatalmasabb!
Közzátok megtakarított
pénzetekeket a szövetkezetbe!**

BEAMT A. FIAI

PAMUTSZÖVET ÉS VÁSZONSZÖVŐDE
WIEN,

I., SCHOTTENRING No. 31.

TELEFON 18244

Ajánlja alant sorolt pamutszövet és vászonáru gyártmányait u. m. bélés-vásznat, béléscalikot, köpert, kemény-vásznat katonai egyenruhákhoz az elő-irásos minőségben, kordinelli, kanavász, elastique stb. Valamint a finomszabóság-hoz és konfekcióhoz szükséges árut.

Hadsereg részére közvetlen és közvetve állandóan szállítunk

TELEFON 18244

KRAUSZ ADOLF POSZTÓÁRUHÁZA BUDAPEST Telefon 116-77.

az V., ERZSÉBET-TÉR 3. és JÓZSEF-TÉR 10. sz. alatt levő összes földszinti, emeleti és suttérain helyiségekben. Honi és külföldi gyapju szövetek és szabókellékek nagy raktára. Igen jutányos szabott árak. Dus választéku mintagyűjtemény csakis szabóiparosoknak

HORECZKY JAKAB

VII., Dohány-utca 20.

Gyapjuszövetek, bélésárak és varrókellékek nagy választékban

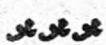

Maradékok legolcsóbb árban.

Alapított 1885. Alapított 1885.

A modern szabászatból

kellő és alapos oktatás a legrövidebb idő alatt csakis az 1885. év óta fennálló, aranyéremmel és díszoklevéllel kitüntetett

Első Nyilvános szabásztanítási Intézet

 ben nyerhető

Budapest, IV., Szervita-tér 8. II. emelet 36.

 TANIDÓ NAPONTA 5 ÓRA.

Tanórák: ünnep- és vasárnapokat kivéve reggel 9 órától 12 óráig; délután 2 órától 4 óráig tartatnak, vagy kívánatra este 7 órától 9 óráig.

Rendes tanidő 14 nap. A főfogáshoz képest a tanidő néhány napra redukálható, vagy a szükséghez mérten meghosszabbítható.

Minden tanítvány már az első 8 napon belül próbaszabás által meggyőződhetik tanulásának eredményéről. Az intézet műhelyében próbát csinálhat.

Tandij: a modern férfi-ruhák szabásának tanítására, az összes rajzkellékekkel együtt 70 kor. Magyar ruhák, katonai- és papiegyenruhákkal együtt 100 korona.

Süketnémák, vagy akik a szabóságot nem tanulták, a tandij kétszeresét fizetik.

Tandij a belépés napján előre fizetendő. — Bővebb értesítés levél útján is nyerhető.

 Megnyilt Budapest legolcsóbb

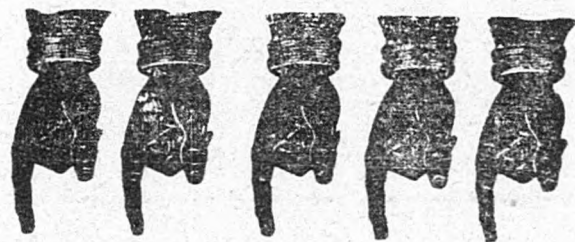
gomb- és varró-kellékek áruháza.

WEISZ H. ÁRMIN

Budapest, VII. Károly-körut 13. sz. az udvarban.

(Ledermann-udvar).

Telefon 166—86.

 Mindenféle gomb, csatt, kapocs és az összes varrókellékek gyári áron kaphatók

nagyban és kicsinyben.

Fióktelep: VIII., Telek-tér 9. Telefon József 10-02.

BLUM IGNÁC

BUDAPEST, V., ERZSÉBET-TÉR 5. SZ.

TELEFON 35—85.

BEL- ÉS KÜLFÖLDI GYAPJU-SZÖVETEK GYÁRI RAKTÁRA.

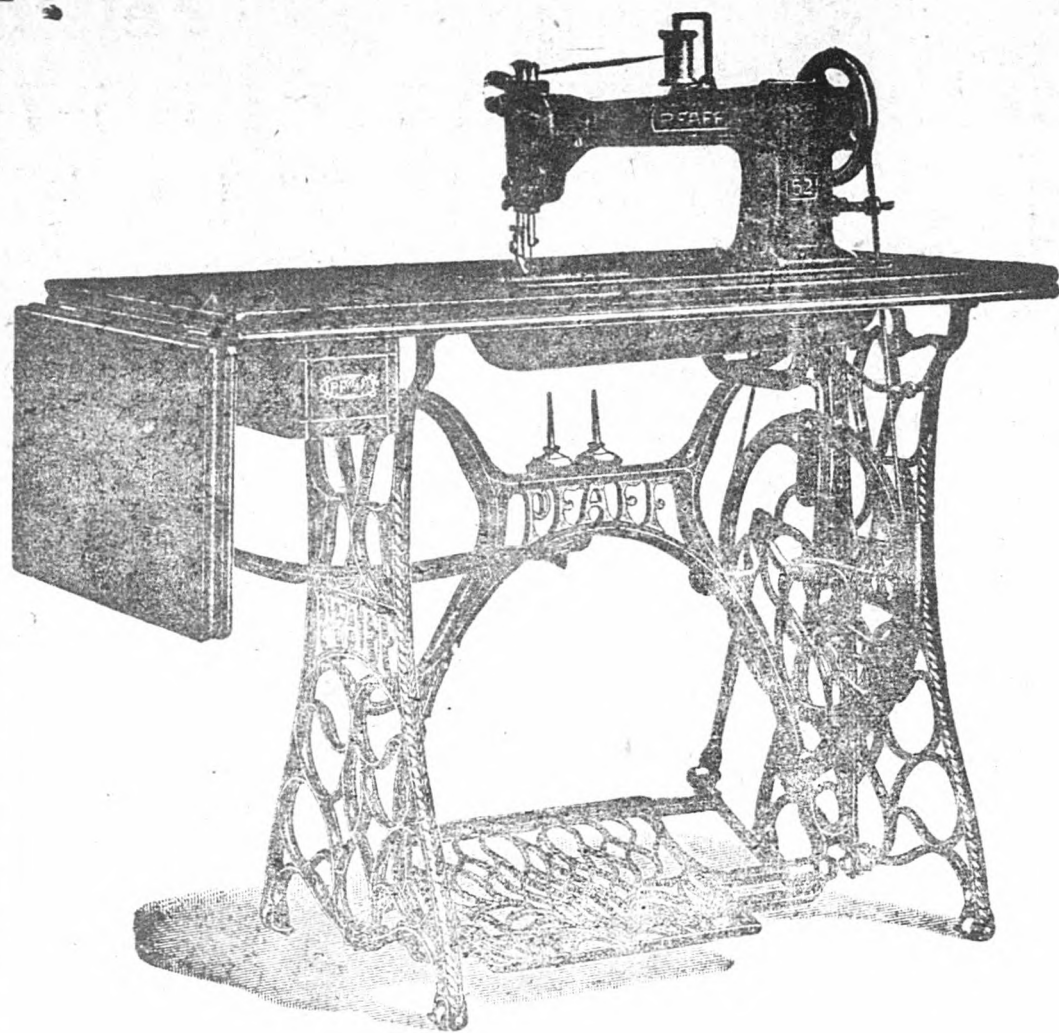
Mintagyűjteményünket t. uri szabó uraknak készséggel küldünk.

TELEFON 13-36. Saját házában.

Ledermann Mór

Budapest, Károly-körut 13.

Posztó és bélésáru
raktár nagyban és
☞☞ kicsinyben. ☞☞

Alapított 1880.

Pfaff

**52-es varró-
gép szabó-
iparosok
számára.**

Leggyorsabb és legkönnyebb járásu!
Felülmúlhatlan tartósságu!
Leggyorsabb varrás mellett is a leg-
szilárdabban áll!

Leggyorsabb szabó műhelyben használatban.
Mindenütt legjobbnak elismerve.

Erőüzem berendezések és felszerelések.
Teljesen önműködő gomblyukvarrógépek.

Herbster Károly

varrógép nagyraktára

Budapest, VII., Károly-körút 9. sz.

Osztrák császári
és magyar királyi
udvari szállító

ALAPITTA-
TOTT 1850

SEMLER J.

ALAPITTA-
TOTT 1850

Osztrák császári
és magyar királyi
udvari szállító

POSZTÓ ÉS ANGOL DIVATKELMÉK RAKTÁRAI
BUDAPEST, BÉCSI- ÉS DEÁK FERENC-U. SARKÁN

LONDON, 7. UPPER JAMES STREET

Minták készséggel
küldetnek.

Detail osztályom kibővítése folytán azon előnyös
helyzetben vagyok, hogy az eddig ismert nagy
választéku **eredeti angol uri divatszövet-raktáram**
legkiválóbb idényujdonságait hatványozott mértékben
birom t. vevőimnek bemutatni.

Minták készséggel
küldetnek.

Mindennemű szabó- és varró-
kellékek, bélésárak legolesőbb
bevásárlási forrása

 Bohrer Jakab
VIII., ker., Népszínház-utca 57.
Megrendeléseket házhoz szállítom.